

Time: 2 Hours

Note:

1. Please check whether you have got the right question paper
2. Answer all questions
3. Total marks are indicated in the right.

Q1. Answer **Any Six** questions in one or two sentences:

[Marks: 12]

- a) State two features of Analytical positivism.
- b) What is meant by Justice?
- c) Distinguish between Law and Morality.
- d) What do you mean by normative system?
- e) Explain and illustrate derivative title.
- f) State the elements of possession.
- g) Define jurisprudence.
- h) Describe two circumstances that weaken the binding force of precedents.
- i) Explain per incuriam judgments.
- j) Who propounded the principle of utility? Mention the school of law to which this theory belongs.

Q2. Write Short Notes on **Any Two**:

[Marks: 12]

- a) Power of Supreme Court under Article 147 of the Constitution of India.
- b) Modes of acquiring possession.
- c) Savigny's view of the law.
- d) Concept of Dharma

Q3. Answer **Any Two** of the following:

[Marks: 12]

- a) Mr. Larry creates a sculpture and agrees to gift it to Raghav provided that Raghav displays the sculpture in his art gallery.
 - i. What was the nature of right that is transferred to Raghav? Explain your answer.
 - ii. Explain briefly right duty correlation.
- b) A community XYZ claimed to have a custom wherein the eldest girl child of every household has to work as a maid in the Sarpanch's household for a period of five years, without any remuneration.
 - i. Will this practice be considered as a valid custom? Justify your answer
 - ii. Define custom. Describe three essentials of a valid custom.

- c) The parliament passes a law to ban the practice public smoking, with the intention to give effect to the judgment passed by the Supreme Court of India. The same law allows the Central Government to make rules to implement the Act.
- i. The rules made by the Central Government are an example of what type of legislation?
 - ii. Explain the advantages of legislation over the other sources of Law.
- d) Social interdependence and cooperation are very important for human existence.
- i. Identify the jurist and the school of law that associates with this statement.
 - ii. Discuss the basic tenets of the school of law, identified.

Q4. Answer **Any Two** in detail:

[Marks: 24]

- a) Discuss HLA Hart's Concept of Law.
- b) Define Person. What is the status of dead person and animals in the eyes of law?
- c) Discuss Precedent as a source of law. Differentiate between ratio decidendi and obiter dicta.
- d) Discuss Feminist legal theory.

वेळ : २ तास

गुण : ६०

Q1. कोणत्याही सहा प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे द्या: [गुण: १२]

अ) विश्लेषणात्मक सकारात्मकतेची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.

ब) न्याय म्हणजे काय?

क) कायदा आणि नैतिकता यामध्ये फरक करा.

ड) मानक प्रणाली म्हणजे काय?

ई) व्युत्पन्न शीर्षक स्पष्ट करा आणि स्पष्ट करा.

फ) ताब्यात असलेले घटक सांगा.

ग) न्यायशास्त्राची व्याख्या करा.

ह) दोन परिस्थितींचे वर्णन करा जे उदाहरणांचे बंधनकारक शक्ती कमकुवत करतात.

इ) प्रति इन्क्यूरियम निर्णय स्पष्ट करा.

ज) उपयुक्ततेचा सिद्धांत कोणी मांडला? हा सिद्धांत ज्या प्रणालीशी संबंधित आहे त्याचा उल्लेख करा.

Q2. कोणत्याही दोनवर लहान टिपा लिहा: [गुण: १२]

अ) भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 147 अंतर्गत सर्वोच्च न्यायालयाचा अधिकार.

ब) ताबा मिळवण्याच्या पद्धती.

क) कायद्याबद्दल सावर्गीचा दृष्टिकोन.

ड) धर्माची संकल्पना

Q3. खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या: [गुण: १२]

अ) श्री. लॅरी एक शिल्प तयार करतात आणि राघवने ते शिल्प त्याच्या आर्ट गॅलरीत दाखवले तर ते राघवला भेट देण्याचे मान्य करतात.

i) राघवला हस्तांतरित केलेल्या अधिकाराचे स्वरूप काय होते? तुमचे उत्तर स्पष्ट करा.

ii) योग्य कर्तव्य सहसंबंध थोडक्यात स्पष्ट करा.

ब) XYZ या समुदायाने असा दावा केला आहे की एक प्रथा आहे ज्यामध्ये प्रत्येक घरातील सर्वात मोठ्या मुलीला कोणत्याही मोबदल्याशिवाय पाच वर्षांपर्यंत सरपंचाच्या घरात मोलकरीण म्हणून काम करावे लागते.

i) ही प्रथा वैध प्रथा मानली जाईल का? तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा

ii) प्रथा परिभाषित करा. वैध प्रथेच्या तीन आवश्यक गोष्टींचे वर्णन करा.

क) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निकालाची अंमलबजावणी करण्याच्या उद्देशाने संसद सार्वजनिक धूम्रपानावर बंदी घालण्यासाठी कायदा करते. हाच कायदा केंद्र सरकारला कायदा लागू करण्यासाठी नियम बनवण्याची मुभा देतो.

i) केंद्र सरकारने केलेले नियम हे कोणत्या कायद्याचे उदाहरण आहे?

ii) कायद्याच्या इतर स्रोतांपेक्षा कायद्याचे फायदे स्पष्ट करा.

- ड) सामाजिक परस्परावलंबन आणि सहकार्य मानवी अस्तित्वासाठी खूप महत्वाचे आहे.
i) या विधानाशी संबंधित कायदेतज्ज्ञ आणि कायद्याची प्रणाली ओळखा.
ii) ओळखल्या गेलेल्या कायदा प्राणलीच्या मूलभूत तत्वांची चर्चा करा.

Q4. कोणत्याही दोनचे तपशीलवार उत्तर द्या: [गुण: २४]

अ) एचएलए हार्टच्या कायद्याच्या संकल्पनेची चर्चा करा.

ब) व्यक्तीची व्याख्या करा. कायद्याच्या नजरेत मृत व्यक्ती आणि प्राण्यांची स्थिती काय आहे?

क) कायद्याचा स्रोत म्हणून न्याय निवाड्याची चर्चा करा. रेशो डिसेन्डी आणि ओबिटर डिक्टामध्ये फरक करा.

ड) स्त्रीवादी कायदेशीर सिद्धांतावर चर्चा करा.